

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΙΟΝΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.)

Επιμορφωτικό πρόγραμμα:
«Μουσική αγωγή στην προσχολική ηλικία»
Διάρκεια: Οκτώβριος 2022 – Ιούνιος 2023

Πλατφόρμα ασύγχρονης εκπαίδευσης: <http://openeclass.kedivim.ionio.gr/>

Πρόγραμμα μαθημάτων σύγχρονης εκπαίδευσης (ZOOM)

Δευτέρα 7:00-9:00 μ.μ.

Σύνδεσμος ZOOM KEDIVIM IONIAN UNIVERSITY

<https://ionio-gr.zoom.us/j/95696002155?pwd=WXY2Z2hISzh2eHI5Z2g3YW9nWDdMz09>

Meeting ID: 956 9600 2155

Passcode: 482056

- Διάρκεια επιμορφωτικού σεμιναρίου: 32 εβδομάδες, 9 μήνες
- 75 διδακτικές ώρες σύγχρονης εκπαίδευσης (3 Οκτωβρίου 2022 – 30 Ιουνίου 2023)
- Συναντήσεις (μαθήματα σύγχρονης εκπαίδευσης) : Δευτέρα 7.00-9.00 μ.μ.
- Διάρκεια προγράμματος: 32 εβδομάδες, 9 μήνες (3 Οκτωβρίου 2022 – 30 Ιουνίου 2023)
- Μονάδες ECVET: 17,28

Σκοπός του προγράμματος

Το επιμορφωτικό πρόγραμμα «Μουσική αγωγή στην προσχολική ηλικία» του Κ.Ε.Δι.Βι.Μ. Ιονίου Πανεπιστημίου απευθύνεται σε επαγγελματίες προσχολικής αγωγής και μελλοντικούς παιδαγωγικούς ή μουσικοπαιδαγωγούς που ενδιαφέρονται να εστιάσουν στην προσχολική ηλικία. Σκοπός του προγράμματος είναι να εφοδιάσει τους συμμετέχοντες με γνώσεις και εργαλεία που αφορούν τις σύγχρονες παιδαγωγικές και μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις, ερευνητικά πεδία που φωτίζουν τη μουσική διδασκαλία-μάθηση και δεξιότητες μουσικής και μουσικοπαιδαγωγικής πράξης. Το πρόγραμμα εμβαθύνει στις βασικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας του παιδιού, στη σημασία της μουσικής στην ανάπτυξη του, και σε σχετικά πορίσματα της νευροφυσιολογίας και της μελέτης του εγκεφάλου. Αναλύονται τρόποι με τους οποίους η μουσική συμβάλλει στην ενίσχυση της συναισθηματικής και κοινωνικής επίγνωσης και επάρκειας του παιδιού, και η σχέση της με τις σημαντικότερες κοινωνιολογικές, φιλοσοφικές και αισθητικές θεωρίες. Δίνεται έμφαση στο παιδί μέσα στο οικογενειακό και το πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο μεγαλώνει, εξετάζοντας θεματικές όπως: η μουσική επικοινωνία μητέρας-βρέφους, η διυποκειμενικότητα στο οικογενειακό περιβάλλον, και η επικοινωνιακή μουσικότητα. Γίνεται αναφορά σε μουσικό υλικό, όπως νανουρίσματα, παραδοσιακά και σύγχρονα παιδικά τραγούδια, παιχνιδοτραγούδα και μουσικά παιχνίδια, σε πρακτικές ιδέες για μουσικές δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε ομάδες παιδιών. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στις αρχές της διαπολιτισμικότητας στη σχολική τάξη, καθώς και στην πολυτροπικότητα, στον μουσικό γραμματισμό και στην άτυπη μάθηση. Εστιάζοντας στην κοινωνική μάθηση, οι έννοιες της ομάδας και της μουσικής στην κοινότητα αποτελούν το πρίσμα μέσα από το οποίο εξετάζονται οι παιδαγωγικές αρχές για τη διδασκαλία και μάθηση της μουσικής μέσα στην ομάδα και στη σχολική τάξη. Δίνεται έμφαση στην έννοια της συμπερίληψης και διερευνώνται τρόποι ένταξης παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία στην προσχολική αγωγή. Επιπλέον μελετούνται τρόποι ένταξης παιδιών προσφύγων στην πολυπολιτισμική μικτή τάξη και στις αρχές και κατευθυντήριες γραμμές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση. Τέλος, γίνεται αναφορά στο θεσμικό πλαίσιο και στα αναλυτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης της χώρας, καθώς και συστηματική προσέγγιση των κυριότερων κατηγοριών μουσικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.

Εκπαιδευτικοί στόχοι του προγράμματος

Γνωστικές δεξιότητες:

1. Διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους σχετίζονται με τη μουσική εκπαίδευση τα επιστημονικά πεδία της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, της φιλοσοφίας και αισθητικής, της εθνομουσικολογίας και της διαπολιτισμικής εκπαίδευσης.
2. Κατανόηση της μουσικής αναπτυξιακής πορείας του βρέφους και νηπίου, καθώς και των τρόπων μουσικής έκφρασης και επικοινωνίας μέσω της μουσικής ατομικά και συλλογικά.
3. Ικανότητα συλλογής, οργάνωσης και ανάλυσης δεδομένων μέσα από επιτόπια παρατήρηση και παρατήρηση οπτικοακουστικού υλικού τρόπων διδασκαλίας και μάθησης της μουσικής από παιδιά προσχολικής ηλικίας.
4. Ικανότητα σχεδιασμού και οργάνωσης μαθημάτων μουσικής αγωγής στη συμπεριληπτική και πολυπολιτισμική τάξη.
5. Ικανότητες κριτικής αναλυτικής και συνθετικής σκέψης για την οργάνωση και συγγραφή ερευνητικών ατομικών και ομαδικών εργασιών.

Ψυχοκινητικές δεξιότητες:

1. Εξάσκηση μουσικών δεξιοτήτων, όπως κινητικός συντονισμός παράλληλα με τη μουσική, τραγούδι, εκτέλεση μουσικών οργάνων, αυτοσχεδιασμός και σύνθεση.
2. Σχεδιασμός αναλυτικών πλάνων μουσικής αγωγής για ατομικές και ομαδικές μουσικές δράσεις.
3. Δεξιότητες περιγραφής επικοινωνιακών και μουσικών χαρακτηριστικών των αντιδράσεων των παιδιών κατά τη μουσική πράξη.
4. Εξέλιξη των δεξιοτήτων συνεργασίας κατά την ομαδική μουσική πράξη (ενορχηστρώσεις, ομαδικούς αυτοσχεδιασμούς, σύνθεση τραγουδιών, κλπ.)
5. Εξοικείωση, εξάσκηση και ένταξη της χρήσης νέων τεχνολογιών στη μουσική διδασκαλία-μάθηση.

Συμπεριφορές/Στάσεις

1. Έκφραση της μουσικότητας μέσω του ρυθμού, των οργάνων, της φωνής και του σώματος.
2. Ανάπτυξη δημιουργικότητας και επικοινωνίας μέσω της σωματικής ρυθμικής κίνησης, της συλλογικής μουσικής δημιουργίας, του φωνητικού και οργανικού αυτοσχεδιασμού και σύνθεσης.
3. Ανάπτυξη συμπεριληπτικής σκέψης και προσέγγισης στην πολυδιάστατη ομάδα της προσχολικής αγωγής
4. Διαμόρφωση του μουσικοπαιδαγωγικού προφίλ μέσα από τη θεωρία της επικοινωνιακής μουσικότητας και την αναπτυξιακή προσέγγιση των βρεφών και νηπίων.
5. Διαμόρφωση κριτικής και δημοκρατικής σκέψης για μια πιο ουσιαστική, δίκαιη και ελεύθερη μουσική αγωγή.

Οι ενότητες του προγράμματος αναλυτικά

Ενότητα 1 – ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ Ι - «Οι μουσικές δραστηριότητες στην προσχολική ηλικία»

Ενότητα 2 – ΤΟ ΠΑΙΔΙ - «Το παιδί και η αγωγή του στο οικογενειακό και πολιτισμικό πλαίσιο»

Ενότητα 3 – ΘΕΩΡΙΑ - «Ψυχολογικές, κοινωνικές και φιλοσοφικές διαστάσεις της μουσικής αγωγής»

Ενότητα 4 – ΟΜΑΔΑ - «Η ομαδική μουσική δημιουργία και η συμπερίληψη»

Ενότητα 1 – Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΠΡΑΞΗ

«Οι μουσικές δραστηριότητες στην προσχολική ηλικία»

(Θεοχάρης Ράπτης, Μίτσου Ακογιούνου, Ζωή Διονυσίου)

Στην ενότητα αυτή παρουσιάζονται οι κυριότερες κατηγορίες μουσικών δραστηριοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας. Μετά από μία αναφορά στο επίσημο θεσμικό πλαίσιο και στα αναλυτικά προγράμματα στη χώρα μας, ακολουθεί μια συστηματική παρουσίαση και συζήτηση για τις κατηγορίες δραστηριοτήτων, όπως το τραγούδι, η μουσικοκινητική, η ακρόαση, τα μουσικά όργανα, η ενορχήστρωση, η μουσική δραματοποίηση, η μη συμβατική σημειογραφία, η δημιουργία μουσικής. Στόχος είναι η ενίσχυση μουσικών δεξιοτήτων (τραγούδι, γιουκαλί, κύκλος κρουστών και τεχνικές κρουστών σώματος), αλλά και η διερεύνηση τρόπων χρήσης της τεχνολογίας στους χώρους της προσχολικής εκπαίδευσης. Επιπλέον θα δοθεί βάρος στη συμβατική αλλά και τη μη συμβατική μουσική σημειογραφία, σε βασικές θεωρητικές γνώσεις ρυθμού και μελωδίας, και στην ένταξη αυτών στην μουσική προσχολική ομάδα. Ασφαλώς αυτές οι δραστηριότητες ανήκουν στην πράξη σε περισσότερες από μια κατηγορίες. Η κατηγοριοποίηση ωστόσο, πέρα από τις ανάγκες συστηματικής παρουσίασης, λειτουργεί και ως υπόμνηση ότι ένας παιδαγωγός θα πρέπει να είναι σε θέση να σχεδιάζει και εφαρμόζει δραστηριότητες από όλους τους χώρους που παρουσιάστηκαν.

03/10/22	(α) Η μουσική στα αναλυτικά προγράμματα της προσχολικής εκπαίδευσης (ΧΡ)
10/10/22	(β) Μουσική ακρόαση, δραματοποίηση, ηχοϊστορίες, μη συμβατική σημειογραφία & γραφική παρτιτούρα (ΧΡ)
17/10/22	(γ) Κρουστά σώματος και ο κύκλος κρουστών (ΜΑ)
24/10/22	(δ) Τραγούδι και εισαγωγή στο γιουκαλί (ΜΑ)
31/10/22	(ε) Γιουκαλί: χόρδισμα, βασικές συγχορδίες, τραγούδια βασισμένα σε βασικές συγχορδίες (ΜΑ)
07/11/22	(στ) Μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις Dalcroze, Kodaly, Orff και Suzuki (ΖΔ)
14/11/22	(ζ) Μουσική και κίνηση, κρουστά τάξης, αυτοσχεδιασμός και σύνθεση, παρτιτούρες και ενορχηστρώσεις (ΖΔ)
21/11/22	(η) Συζήτηση και παρουσίαση εργασιών (ΧΡ-ΜΑ-ΖΔ)

Μαθησιακά αποτελέσματα

Συμμετέχοντας στην ενότητα 1 «Οι μουσικές δραστηριότητες στην προσχολική ηλικία» οι συμμετέχοντες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν δεξιότητες στις βασικές κατηγορίες μουσικών δραστηριοτήτων, όπως το

τραγούδι, τη μουσικοκινητική αγωγή, την ακρόαση, τα μουσικά όργανα, τη μουσική δραματοποίηση, τη μη συμβατική σημειογραφία, τον αυτοσχεδιασμό και τη σύνθεση μουσικής.

- Να έρθουν σε επαφή με διάφορες διδακτικές μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις και πρακτικές για τη μουσική αγωγή σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.
- Να εξοικειωθούν με το επίσημο θεσμικό πλαίσιο και τα αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής.
- Να εξοικειωθούν με τον σχεδιασμό πλάνων μαθημάτων μουσικής στην προσχολική τάξη.
- Να ενισχυθούν οι μουσικές τους δεξιότητες και εκμάθηση τεχνικών στο τραγούδι, στα σωματικά κρουστά, στον κύκλο κρουστών, στο γιουκαλίλι, στο μεταλλόφωνο και στη χρήση νέων τεχνολογιών.
- Να αναπτύξουν κατάλληλο ρεπερτόριο για τη μουσική αγωγή σε χώρους της προσχολικής εκπαίδευσης.
- Να εξοικειωθούν με τη συμβατική και τη μη συμβατική μουσική σημειογραφία.

Ενότητα 2 – ΤΟ ΠΑΙΔΙ

«Το παιδί και η αγωγή του στο οικογενειακό και πολιτισμικό πλαίσιο»

(Ζωή Διονυσίου)

Τα πρώτα χρόνια της ζωής του παιδιού διαμορφώνονται μέσα και σε σχέση με την οικογένεια, και το πολιτισμικό πλαίσιο στο οποίο μεγαλώνει. Στην ενότητα αυτή μελετάται το παιδί στο οικογενειακό και πολιτισμικό του πλαίσιο, με στόχο την κατανόηση των αρχών της επικοινωνιακής μουσικότητας στην οικογένεια και πώς αυτές οι αρχές επηρεάζουν την ανάπτυξη της μουσικότητας του παιδιού στην μετέπειτα ζωή του. Θα γίνει αναφορά σε μουσικό υλικό, όπως νανουρίσματα, παραδοσιακά και σύγχρονα παιδικά τραγούδια και παιχνιδοτραγούδα, σε πρακτικές, προτάσεις και ιδέες για μουσικές δραστηριότητες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην οικογένεια και σε ομαδικές μουσικές δράσεις. Θα διερευνηθούν διδακτικές προσεγγίσεις και πρακτικές για τη μουσική αγωγή σε παιδιά προσχολικής ηλικίας που αξιοποιούν την θεωρία της επικοινωνιακής μουσικότητας, και θα αναπτυχθούν οι αρχές της διαπολιτισμικότητας στη σχολική τάξη, η πολυτροπικότητα, ο μουσικός γραμματισμός και η άτυπη μάθηση.

28/11/22	(α) Επικοινωνιακή μουσικότητα: Αρχές της διυποκειμενικότητας, η θεωρία της επικοινωνιακής μουσικότητας και οι βάσεις της ανθρώπινης μουσικότητας
05/12/22	(β) Μουσική στην οικογένεια και σε ομάδες παιδιών προσχολικής ηλικίας: πρακτικές, προτάσεις και ιδέες για δραστηριότητες
19/12/22	(γ) Παιδικά παραδοσιακά τραγούδια, μουσικά παιχνίδια και παιχνιδοτραγούδα
09/01/22	(δ) Μουσική στο πολιτισμικό πλαίσιο και στην κοινότητα, διαπολιτισμικότητα και αξιοποίηση μουσικών παραδόσεων στην τάξη
16/01/23	(ε) Άτυπη μάθηση, πολυτροπικότητα, οπτικός και μουσικός γραμματισμός στην προσχολική ηλικία
23/01/23	(στ) Συζήτηση και παρουσίαση εργασιών
30/01-5/02/23	Εβδομάδα μελέτης και ολοκλήρωσης εργασιών

Μαθησιακά αποτελέσματα

Με τη μελέτη της ενότητας 2 «Το παιδί και η αγωγή του στο οικογενειακό και πολιτισμικό πλαίσιο» οι συμμετέχοντες αναμένεται:

- Να κατανοήσουν βαθύτερα το παιδί μέσα στο οικογενειακό και το πολιτισμικό του πλαίσιο.
- Να επιμορφωθούν σε σχέση με τις σημαντικότερες θεωρίες που αφορούν την επικοινωνία μητέρας-βρέφους, τη διυποκειμενικότητα, και την επικοινωνιακή μουσικότητα.
- Να κατανοήσουν τις αρχές της επικοινωνιακής μουσικότητας στην οικογένεια και πώς

αυτές επηρεάζουν την ανάπτυξη της μουσικότητας του παιδιού στην μετέπειτα ζωή του.

- Να αναπτύξουν τεχνικές για τη διδασκαλία της μουσικής με επικοινωνιακή μουσικότητα.
- Να μάθουν για τη διαπολιτισμικότητα, την πολυτροπικότητα, τον μουσικό γραμματισμό και την άτυπη μάθηση και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη της μουσικής.
- Να εξοικειωθούν με μουσικό υλικό, πρακτικές, προτάσεις και ιδέες για μουσικές δραστηριότητες με παιδιά προσχολικής ηλικίας σε ατομικά και ομαδικά πλαίσια.

Ενότητα 3 – ΘΕΩΡΙΑ

«Ψυχολογικές, κοινωνικές και φιλοσοφικές διαστάσεις της μουσικής αγωγής» (Θεοχάρης Ράπτης)

Στις πρώτες μας συναντήσεις θα προσεγγίσουμε τις βασικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας του παιδιού, ενώ θα γίνει ειδική αναφορά στις νεότερες επιστημονικές μελέτες για τη σημασία της μουσικής στην ανάπτυξή του, αλλά και σε σχετικά πορίσματα της νευροφυσιολογίας και της μελέτης του εγκεφάλου. Στη συνέχεια το ενδιαφέρον θα στραφεί προς τη σχέση της μουσικής με τα συναισθήματα και θα αναζητηθούν τρόποι, ώστε η μουσική να συμβάλλει στην ενίσχυση της συναισθηματικής και κοινωνικής επάρκειας του παιδιού. Με αυτόν τον τρόπο θα γίνει το πέρασμα και στις κοινωνικές εκφάνσεις της μουσικής και στην προσέγγιση των σημαντικότερων κοινωνιολογικών θεωριών που σχετίζονται με τη μουσική αγωγή. Τέλος η συζήτηση στο πεδίο της φιλοσοφίας θα επιχειρήσει να αναδείξει σημαντικά διαχρονικά ζητήματα που σχετίζονται με τη μουσική αγωγή και παράλληλα να διαγράψει την κατεύθυνση για μια πιο ουσιαστική, δίκαιη και ελεύθερη μουσική αγωγή στο μέλλον.

06/02/23	(α) Η μουσική αναπτυξιακή πορεία του βρέφους και του νηπίου
13/02/23	(β) Μουσική και συναισθήματα, η ιστορική εξέλιξη της θεωρητικής προσέγγισης, σύγχρονες αντιλήψεις για τους μηχανισμούς πρόκλησης συναισθημάτων μέσω της μουσικής
20/02/23	(γ) Μουσική αγωγή και ενίσχυση της συναισθηματικής και κοινωνικής επάρκειας των παιδιών, με έμφαση στην προσχολική ηλικία
06/03/23	(δ) Οι κοινωνικές εκφάνσεις της μουσικής αγωγής, οι σημαντικότερες κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της μουσικής και της μουσικής αγωγής
13/03/23	(ε) Πεδία της φιλοσοφίας και μουσική αγωγή (Αισθητική, Πρακτική Φιλοσοφία, Λογική) & Αισθητική Vs Πραξιακή μουσική αγωγή και η στροφή στην πράξη στον χώρο της προσχολικής μουσικής αγωγής
20/03/23	(στ) Συζήτηση και παρουσίαση εργασιών
27/03-2/04/23	Εβδομάδα μελέτης και ολοκλήρωσης εργασιών

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μελετώντας την ενότητα 3 «Ψυχολογικές, κοινωνικές και φιλοσοφικές διαστάσεις της μουσικής αγωγής» οι συμμετέχοντες αναμένεται:

- να επιμορφωθούν γύρω από τις βασικότερες θεωρίες της αναπτυξιακής ψυχολογίας του παιδιού, στις νεότερες επιστημονικές μελέτες για τη σημασία της μουσικής στην ανάπτυξή του, και σε σχετικά πορίσματα της νευροφυσιολογίας και της μελέτης του εγκεφάλου.

- να αναπτύξουν τις γνώσεις τους ως προς της σχέσης της μουσικής με τα συναισθήματα, τη συμβολή της στην ενίσχυση της συναισθηματικής και κοινωνικής επίγνωσης και επάρκειας του παιδιού.
- να μάθουν να αναγνωρίζουν το ρόλο της μουσικής στις κοινωνικές εκφάνσεις της μουσικής.
- να επιμορφωθούν γύρω από τις σημαντικότερες κοινωνιολογικές, φιλοσοφικές και αισθητικές θεωρίες που σχετίζονται με τη μουσική αγωγή.

Ενότητα 4 – Η ΟΜΑΔΑ

«Η ομαδική μουσική δημιουργία και η συμπερίληψη»

(Μίτσου Ακογιούνογλου)

Στα πρώτα χρόνια της ζωής, η κατανόηση του εαυτού και η δημιουργία ταυτότητας είναι άρρηκτα συνδεδεμένες με τις κοινωνικές ομάδες με τις οποίες συνδιαλέγεται και συναναστρέφεται το παιδί, με αποτέλεσμα αυτές να αποτελούν τα πεδία όπου προάγεται η κοινωνική μάθηση. Σε αυτή την ενότητα θα αναπτυχθούν οι έννοιες της ομάδας, της κοινότητας και της μουσικής στην κοινότητα, και η σημασία τους για τη δημιουργία μουσικής, κοινωνικής, και πολιτισμικής ταυτότητας. Στη συνέχεια, θα αναλυθεί η έννοια της συμπερίληψης στις ομάδες προσχολικής ηλικίας και θα διερευνηθούν τρόποι ένταξης παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρία στην προσχολική αγωγή. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε τρόπους ένταξης παιδιών προσφύγων στην πολυπολιτισμική μικτή τάξη εστιάζοντας στην ψυχο-κοινωνική τους στήριξη μέσω της μουσικής. Ακολουθώντας τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση, θα συν-δημιουργηθούν και συν-σχεδιαστούν μουσικές δραστηριότητες για αυτή την πολυποίκιλη ομάδα με στόχο την κατάκτηση δεξιοτήτων συμπεριληπτικής ομαδικής μουσικής πράξης.

03/04/23	(α) Η δημιουργία της ομάδας, η μουσική, κοινωνική και πολιτισμική ταυτότητα, η αυτενέργεια και η ομαδική μουσική δημιουργία στο «εδώ και τώρα»
24/04/23	(β) Η ομαδική μουσική δημιουργία (οργάνωση πλάνων μαθήματος για ομάδες βρεφών και νηπίων) και προσεγγίσεις της πολυδιάστατης και πολυπολιτισμικής ομάδας
08/05/23	(γ) Η έννοια της συμπερίληψης, οι κατευθυντήριες γραμμές του καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση και η εφαρμογή του στο μάθημα της μουσικής
15/05/22	(δ) Ένταξη παιδιών ΑμεΑ στη μουσική ομάδα (παραδείγματα, δραστηριότητες, στρατηγικές)
22/05/22	(ε) Μουσική με παιδιά-πρόσφυγες στο νηπιαγωγείο
29/05/23	(στ) Συζήτηση και παρουσίαση εργασιών
05/06-11/6/23	Εβδομάδα μελέτης και ολοκλήρωσης εργασιών

Μαθησιακά αποτελέσματα

Μέσα από την ενότητα 4 «Η ομαδική μουσική δημιουργία και η συμπερίληψη» οι συμμετέχοντες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν τις γνώσεις τους σε σχέση με τις έννοιες της ομάδας, της μουσικής στην κοινότητα, και τη σημασία τους για τη δημιουργία μουσικής, κοινωνικής, και πολιτισμικής

ταυτότητας.

- Να εξοικειωθούν με την έννοια της συμπερίληψης και τους τρόπους ένταξης παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και αναπηρίες στις μουσικές ομάδες στην προσχολική αγωγή.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες για την ένταξη παιδιών προσφύγων στην μουσική πολυπολιτισμική μικτή τάξη.
- Να εξοικειωθούν με τις αρχές και τις κατευθυντήριες γραμμές του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση στη μουσική.
- Να αναπτύξουν γνώσεις στη δημιουργία πλάνων μουσικών δραστηριοτήτων για τη συμπεριληπτική ομαδική μουσική πράξη.

Η διδακτική ομάδα

Η **Μίτση Ακογιούνου**, Ph.D., RMT, είναι Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Έχει Πτυχίο και Μεταπτυχιακό (ως Υπότροφος του Κοινοφελούς Ιδρύματος «Α.Σ. Ωνάσης») στη μουσικοθεραπεία από το Michigan State University, διδακτορικό και μεταδιδακτορικό στη Μουσικοθεραπεία από το Ιόνιο Πανεπιστήμιο. Είναι Διπλωματούχος Πιάνου από το Ωδείο Athenaeum (τάξη Ν. Σεμιτέκολο). Στο πλαίσιο υλοποίησης της Πράξης «Απόκτηση Ακαδημαϊκής Διδακτικής Εμπειρίας σε Νέους Επιστήμονες Κατόχους Διδακτορικού» έχει διδάξει από το 2018 έως το 2020 στο Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Μουσικών Σπουδών στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο μαθήματα Μουσικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογία της Μουσικής. Διδάσκει στο Π.Μ.Σ. «Μουσική Παιδαγωγική στο σχολείο και στην κοινότητα» καθώς και στο επιμορφωτικό πρόγραμμα «Μουσική Αγωγή στην Προσχολική ηλικία» του ΚΕ.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι εκπρόσωπος του Ελληνικού Συλλόγου Πτυχιούχων Επαγγελματιών Μουσικοθεραπευτών (ΕΣΠΕΜ) στην Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Μουσικοθεραπείας (EMTC), και επόπτρια του ΕΣΠΕΜ. Είναι μέλος της συμβουλευτικής συντακτικής επιτροπής του διεπιστημονικού περιοδικού Μουσικοθεραπείας Approaches: An Interdisciplinary Journal of Music Therapy και της επιστημονικής επιτροπής του περιοδικού Μουσικοπαιδαγωγικά της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση (Ε.Ε.Μ.Ε.). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στη μουσικοθεραπεία και τη μουσικοπαιδαγωγική, στο μοιρολόι, το πένθος, τις άτυπες μορφές μουσικής μάθησης και τα παιδιά πρόσφυγες.

<https://music.ionio.gr/gr/department/staff/akogiounoglou/>

<https://ionio.academia.edu/MitsiChristou>

<https://www.researchgate.net/profile/Mitsi-Akoyunoglou-2>

Η **Ζωή Διονυσίου** είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Μουσικής Παιδαγωγικής στο Τμήμα Μουσικών Σπουδών του Ιονίου Πανεπιστημίου. Είναι Διευθύντρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών «Μουσική Παιδαγωγική» στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Επιστημονική Υπεύθυνη του επιμορφωτικού προγράμματος «Μουσική Αγωγή στην Προσχολική Ηλικία» του Κέντρου Δια Βίου Μάθησης του Ιονίου Πανεπιστημίου, και Επιστημονική Υπεύθυνη της Θερινής Ακαδημίας του τομέα Μουσικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας της Μουσικής. Συντονίζει μια σειρά μουσικοπαιδαγωγικών δράσεων του Ιονίου Πανεπιστημίου στην κοινότητα («Πρόγραμμα μουσικής αγωγής για βρέφη και νήπια», διακαλλιτεχνικά μουσικοπαιδαγωγικά προγράμματα σε μουσεία, ομάδα Μουσικής στην Κοινότητα με δράσεις στο ΣΔΕ του Καταστήματος Κράτησης Κέρκυρας, κλπ.). Είναι συν-επιμελήτρια του επιστημονικού περιοδικού *Μουσικοπαιδαγωγικά* από το 2014 (της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση, Ε.Ε.Μ.Ε.). Είναι συνσυγγραφέας δύο βιβλίων, επιμελήτρια πέντε συλλογικών τόμων και πρακτικών συνεδρίων. Έχει επιμεληθεί δύο Ψηφιακά Αποθετήρια – Ψηφιακές υπηρεσίες μουσικοπαιδαγωγικού περιεχομένου (Ευτέρπη, Τραγουδώντας ελληνικά) και έχει πλήθος δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων. Από το 2012 συντονίζει την ομάδα

μουσικοπαιδαγωγικών δράσεων «Ανέβα μήλο - Κατέβα ρόδι», η οποία ερευνά και αξιοποιεί λαογραφικό και εθνομουσικολογικό υλικό σε παραστάσεις μουσικοπαιδαγωγικού προσανατολισμού.

<https://music.ionio.gr/gr/department/staff/255-dionyssiou/>

<https://ionio.academia.edu/ZoeDionyssiou>

<https://www.researchgate.net/profile/Zoe-Dionyssiou>

Ο **Θεοχάρης Ράπτης** είναι Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Σπούδασε Φιλοσοφία, Παιδαγωγική και Ψυχολογία στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και Μουσική Παιδαγωγική, Μουσικολογία και Φιλοσοφία στο Ludwig-Maximilians-Universität του Μονάχου στη Γερμανία. Μετά τον τίτλο Magister στο Τμήμα Μουσικής Παιδαγωγικής στο Πανεπιστήμιο του Μονάχου, εκπόνησε τη διδακτορική του διατριβή στο ίδιο Πανεπιστήμιο. Κατά τη διάρκεια των σπουδών του υπήρξε υπότροφος του Ιδρύματος Παναγιώτη & Έφης Μιχελή. Είναι διευθυντής του Εργαστηρίου Τεχνών, Κινητικής έκφρασης και Διδακτικών Εφαρμογών του ΠΤΝ του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Είναι συν-επιμελητής του επιστημονικού περιοδικού Μουσικοπαιδαγωγικά. Τα ειδικά του ερευνητικά ενδιαφέροντα περιλαμβάνουν τη μουσική εκπαίδευση στις μικρές ηλικίες, τη φιλοσοφία της μουσικής αγωγής, τη συστηματική μουσική παιδαγωγική και τη σχέση της μουσικής αγωγής με τα συναισθήματα.

<https://ecedu.uoi.gr/faculty/raptis/>

<https://uoi.academia.edu/TheocharisRaptis>

<https://www.researchgate.net/profile/Theocharis-Raptis>

E-mail επικοινωνίας:

Ζωή Διονυσίου, dionyssiou@gmail.com

Μίτσου Ακογιούνογλου, mitsiako@gmail.com

Θεοχάρης Ράπτης, charisraptis@yahoo.com

Γραμματειακή υποστήριξη: Καλλιόπη Κασταμπολίδου, musicearlyyears@ionio.gr

